

А П Ъ С Н Ы

Аресубликаты хэынтықарратә усхэартә «Апснымедиа»

2025 ш. иун 26 № 47-48 (21 653)

Бадра Гэынба: «Ихадам зцаара ҳамазам»

Ҷымз ирылагзаны

Изеицпроузеи амчрақәа рҶапхәа икәгылоу, рапхәаза иргыланы зызбара ата-ху ауснагзатәкәа? Ишпарманшәалатәу ахэынтықарратә асистема? АопозицияҶеи аицәажәара шҶеиҶекаатәу? Изеицпроузеи атәылаҶеи имаҷи ибжбаратәуи абизнес ад-гыларазы аусмәаҶатәкәа? ИшҶакоу аусқәа аенергетикатә усхәаҶеи? Бадра Гэынба абарт ухәа егырт аццарақәа ртак ҶаиҶеит аин-формациятә матцура «Апсныпресс» иаиҶаз аинтервиу акны.

– Ҷымз Ҷит ахэынтықарра напхгара ашәтә-иҶеи. ИаҶа иуадаҶазеи ахэынтықарра шәа-наҶаҶыла рапхәатәи амзакәа рыҶоуҶаҶа? Шәа-ра шәҶыҶрақәеи шәыбла иабои еиқәшәома?

– Ишдыру еицш, 2024 ш. ноиабр азы аполитикатә кризис иахьаны ахэынтықарра аҶа-да пхәатәара дымҶар ада псыхәа Ҷамлеит. Ускантәи аамҶаз аҶада иҶаҶыпуаҶыс сьҶан, снапы ианҶан аҶада иалхрақәа ирылагаанза уи иуалҶшықәа рынаҶалара. ХхэынтықарраҶеи иҶоу апроблемақәа сара сзы иҶыҶым, урт ибзианы издыруан 2020 шықәса раахыс иаан-ныскылоз амаҶураҶеи.

Зегы ибзианы иргәалашәоит фымҶала аиқәыршәара аҶанахьала аҶаҶылазаашьа шаҶа иуадаҶыс. Хтәылауаа 10-11 саат лашарада итәан. Урыстәыла – Ҷастратегиатә физеи Ҷад-гылаҶи – ацхыраарала абри апроблема хәҶа-кахьала атыҶ ақәҶара Ҷалшеит. Хәарас иаҶаху-зеи, аенергетика аҶанахьала иҶаҶатәу раҶоуҶу, уи атыҶ ақәҶара хәҶуп. Апсны АҶада официал-ла итыҶ данаҶаҶыла ашьҶахь рапхәатәи Ҷымз ирыҶаркуа атәи акәзар, араҶа алшарақәа инарҶшыны иҶәыртит акырза зҶазкуа аусна-гзатәкәа жәпақы. Рапхәаза иргыланы, Аконсти-туция ишахәо ала, иалырхыс аҶада иҶаҶыла ишьҶан ауааҶсыра хәамҶазтәи рпроблемақәа

ртыҶ рықәҶара зылшо аиҶабыра рышьяқәыр-гыларә, иара убас системала аиҶақрақәа иры-мадоу ауснагзатә дукәаҶы. Хара хзынио ауа-даҶрақәа ируаҶуп аҶвалиҶацияҶа Ҷаракы змоу анапхҶаҶоҶа ахьахьымхо апроблема. Уи анҶәыртҶыз иахьа акәзам, уи атәи зды-руан. Хьызхәала абри аҶны алхраламҶалаз-тәи сусура инҶаҶзаны, «Апсны аҶоманда» хәа хьзыс иаҶаны анапхҶаратә кадрқәа конкурсла ралҶшаара апрограма амоа аҶҶеит.

Аконкурс аиҶшыалақәа рыла амаҶура ха-дақәа, убрахь иналатҶаны хазы иҶоу амин-истррақәеи аусхәарҶақәеи рнапхҶаҶоҶас иҶаҶан уаҶа аиааира зҶаз, афинал ахь икылыс. Избанзар, абарт ауаа қәыҶшҶәа иаҶаху адыр-рақәа рымоуҶ, иахьа ххэынтықарра аҶаҶыла икәгылоу апроблемақәа ртыҶ рықәҶара рыл-шоит.

Сара аҶыҶра дукәа рыдысхәалоит абри аконкурси ишьҶыху ауснагзатәкәа қәҶиарала рымәаҶҶара зылшо аҶомандеи. ХәаҶыла уи ҶалароуҶ ахэынтықарра еиуеиҶшым аусхкқәа рҶанахьала анапхҶаратә кадрқәа ирзрыжәыртә хаданы.

– Иарбан уснагзатәкәоу рапхәаза иргыла-ны зтыҶ иқәҶатәу хәа ишәыҶхьазо?

– ХтәылаҶеи иҶоу апроблема Ҷарқәа зегы апхьа иргылатәуҶ хәа рзухәар аеу-ит. Уахь иаҶанакүеит асоциалтә усхк азҶаа-рақәаҶы, аенергетикаҶы, зыла аиқәыршәа-раҶы, амәақәа реиҶҶәраҶы, ақалақь аҶаҶара арҶыҶраҶы. Абарт ауснагзатәкәа ххала хамч рықәҶартә еиҶш амалқәа рыҶшаара хашьҶа-зароуҶ.

АҶа истахын иалыскаарҶ адемографиеи аҶәабзиарахьҶареи реиҶш иҶоу азҶаарақәа. Абарт аә-зҶаарак узейкәымтхо дара-дара еимадоуҶ. АҶәабзиарахьҶара аҶаҶабзиара аиҶҶәра атәыла анапхҶара аҶаҶ ду арҶоит. ИшьҶадыруа еиҶш, аргыларә иаҶуп ареспу-бликатә хәыҶтәи хәышәтәыртә, ангиоҶраҶ азы ахьбра. Урыстәылатәи АҶедерация ацхыраара иабзоураны ххәышәтәыртәкәа еибыҶоуҶ ацхы-

раара ласы хәамҶазтәи автомашынақәа рыла. Абри ахьрҶартәла аусура пҶхом.

Шәара ишьҶадыруа аиҶш, февраль инар-кны ахәыҶқәа рдиспансеризация мәаҶҶан. Иааидкылыны Урыстәылатәи аҶақьымҶәа 30 нызкьык рҶынза ахәыҶқәа ирыхәаҶшит. АриҶы абиҶара Ҷа рҶәабзиара, амилаҶ рҶәаб-зиара аҶәҶарақра ауп.

АаиҶҶа сәҶааит ҶәдоуҶатәи араионтә хәы-шәтәыртә. УаҶа шықәсыки бҶаки раахыс аҶомпиутертә томоҶраҶ аус аузоумьт. Ибзи-атәҶыны ижәдыруеит уи аҶоурых. Акоронави-рус аан зықьыла хтәылауаа уаҶа рхы гәартон. АтомоҶраҶ арҶеира 10 миллионк маат итәо-ит, иаҶысызбейт убри азы амалқәа сыҶшаарҶ.

Акырза зҶазкуа даҶа хьрҶартәк – ари аспорт арҶиара ауп. ИҶалап, шәыхшыҶ азьшәышьҶыҶазар араионқәа зегы рҶны ишаадыртуа ахьрҶартә раҶәа змоу аспорттә шҶақәа, аспортзалқәа. Абартқәа зегы абиҶа-ра Ҷа рҶазыҶара иазкуҶ. Атчыхәтәаны – ари амилаҶ рҶәабзиара ауп.

Апхьа иургылаша атәи салаҶәажәозар, иаз-гәастарҶ сҶахуп ахэынтықарратә напхҶара аси-стема апсҶара, амчра ареформа, ахэынтықар-ратә административтә усқәа рырмариара, егырт азҶаара дукәа ртыҶ рықәҶара ауа-ажәлар ишьрҶаху. ХҶы иҶоуҶ аамҶакала абарт ахьрҶартәкәа зегы хамехакны хусура аиҶҶа-ра.

– Шәара азбәхә шәхәеит апхьа иргыланы ахэынтықарратә асистема апсҶара. Ишды-ру еиҶш, акыр шықәса раахыс аймак-аиҶ-акқәа мәаҶыргомт ахэынтықарратә напхҶара асистема аиҶҶәразы, ачынуаа рхыҶхьазара аиҶҶәразы. ИҶаилшәыркаа, аиҶҶабыра реи-лазаараҶы хәҶык АҶыза-министр иҶаҶыпу-аа, аминистррақәа 15, ахэынтықарратә 10, ахэынтықарратә амаҶзурақәеи 9 зыҶоу. 245 нызкьык рақара ауааҶсыра ахьыҶоу атәылазы ари раҶәазамы?

– СақәшахәҶуп ачынуаа рхыҶхьазара аиҶҶәра, аҶа убри аан садгылаҶым «аиҶҶәразы маҶара аиҶҶәра» хәа аз-нейшья. ИҶадароу убри ауп, ахэынтықарратә рхыҶхьазара аиҶҶәра ауааҶсыра ирзыҶартәо амаҶзурақәа рхыҶхьазара ашҶа иҶоурам анырра ҶанамҶароуҶ. Ахэынтықарратә сек-тор аузсуҶәа реиҶҶәра мәаҶуҶар аеуит иахьаҶы, аҶа уи административтә процессқәа ирҶырҶаҶаҶар, ирҶышыҶлаҶыр алшоит. Сгәа-нала, ачынуаа рхыҶхьазара аиҶҶәра мәаҶы-слароуҶ псҶабаратә мәала. Рапхәаза иргыланы, араҶа иаҶахуп административтә усқәа рҶиф-ратәра, иааидкылыны ахэынтықарратә рҶифрала арҶиара. АҶара ганы сьҶоуҶ, абри аҶыза аз-нейшья ишкылынаҶо аҶыҶатә ресурскәа ртышә-ныртәаларахь, ахэынтықарратә маҶзурақәа рызыҶаҶара аҶәҶарақәа реиҶҶәрахь, аҶаҶаб-зиара ашьҶыҶрахь.

АминистрҶәа Реилазаара иаҶанакүа атәи акәзар, абар ишәасхәо: аиҶабыра иахьа иҶоу реилазаара шьяқәыргылан уаанзатәи ала. АиҶабыра реилазаара абри аверсия, са-ра сызлахаәпшуала, хәамҶазтәи аҶахрәқәа ирықәшәо иҶам, абри аҶныҶтә, уи аамҶа-аамҶа-ла иахәапшәҶоит.

– Жәлар Реизара алхра ҶыҶқәа рзынза Ҷышықәса еиҶҶаны инхейт. ШәышҶазыҶоу Жәлар Реизара алхрақәа раан еилаҶсоу ама-жоритартә система алаҶалара аидеиә?

– ИҶабыргыҶаҶыны, 2027 шықәсазы хәаҶыла ишьҶоуҶ акырза зҶазкуа ахҶыс, Ҷар-гы уи хазнейроуҶ хдыррала, Ҷапхықәралә.

Иахьа иҶоу амажоритартә алхратә система, сызлахаәпшуала, моралла иажәит, иалнар-шом алхыҶқәа реиҶараҶык рҶәазыҶәара. Сара сахәаҶшеит еилаҶсоу амажоритартә системахь аиасра азҶыҶаҶәзҶо алхратә си-стема ареформа апроект Жәлар Реизарахь анашьҶра азҶаара. АҶара ганы сьҶоуҶ, абас еиҶш иҶоу аиҶақрақәа ишалдыршо ажәлар рымчра аинститут арҶәҶәара, хәуаажәларраҶеи аполитикатә хәоуеиқәымшәарақәа жәпақы рыҶәҶара.

– Аполитикатә аопозицияҶеи аицәажәара бзиа ахьыҶам Апсны аполитикатә кризисқәа ирымзыны иҶалалон. ШәҶы ишҶаҶоу, урт амчқәа рҶны аизыҶазаашьяқәа рышьяқәыр-гыларә?

– Аопозиция хәамҶазтәи ахэынтықарра иузаҶәымтхо ахәҶа ауп. Изшьыдоу аопози-ция ахэынтықарра пхьаҶа арҶиара иацхрәау-еит. ХҶы иҶоуҶ аидеиә бзиакәа шьяҶас измоу хтәыла аполитикатә мчқәа зегы рыҶоуҶҶа аицәажәара амәаҶҶара. Сгәы иаанаҶоит, аоп-позицияҶеи аицәажәара мап аҶәикуеит хәа аҶара сьдҶара шыуадаҶоу. ЕснаҶ, иарбан маҶуразаалак иааныскылоз аҶны, аицәажәа-ра мап аҶәысымқзәҶ. Аицәажәара бзиа – ауаажәлары ахэынтықарреи ртышәынтәалара ашьяҶақәа ируаҶуп.

Даара аҶақы амоуҶ аполитикатә еицәажәа-ра акулҶураҶы. ИалыршәҶыҶым минуткәи аполитикатә хықәкқәа ралыршәразы ахэынтықар-ра ашьяқәҶылашья аҶшәәара, ххэынтықарра ашәартәра иҶазыргыло аусқәа рымәаҶҶара.

РыҶҶарас иҶалаз, хара ари аҶыза хбәхьейт, убрахь иналатҶаны аҶада ииасхьоу иалхрақәа раангыҶ. ИалыршәҶәума абҶыр шьҶыхны ал-хьрҶатә тыҶ ақәларә?

Ҷарт зегы иахҶароуҶ ауаажәларреи ахэынтықарреи рыҶоуҶҶа иҶышәынтәа-лоу, аизыҶазаашья бзиакәа рышьяқәыргы-лашья, ххэынтықарра арҶәҶәаразы аполитикатә еицәажәара амәаҶҶашья. АҶынчреи атышәын-тәалареи реиқәырҶара – ари хара ххықәкы хәда ауп.

– Хәшырас иашәҶозеи хтәыла аекономи-ка иахьатәи аҶаҶылазаашья? ИҶамоума арес-публикатә биуҶет ахашәалатә хәҶа азырҶа-разы алшарамчқәа?

– Атчыхәтәантәи ашықәсқәа рыҶоуҶҶала Апсны асоциал-економикатә рҶиара аҶаҶар-баҶақәа иҶышәынтәаланы иазхара хдырбоит:

2020 шықәса инаркны атәыла еизаку аҶоуҶҶатәи аалыҶ амехак шьҶыҶит 2, 8 нтәи рыла, 2024 шықәсәзтәи аиҶшыалақәа рыла идьртәеит 88, 8 миллиард маат. АуааҶсыра азьы ила ишьяны еизаку аҶоуҶҶатәи аалыҶ аҶаҶарба иартәоит 364 нызкь маат, аизҶа-раҶы иаҶуп.

АреспубликаҶеи инарыҶоит ааҶлыхрей, атранспорти, атуризми рҶанахьала аинвести-циятә проект дукәа жәпақы.

АбиуҶеттә инвестицияқәа дәықәыртәоит абизнес арҶиаразы аҶаҶылазаашья маншәа-лақәа раҶҶара хықәкыс ишьҶыхны аинфра-структура арҶиара ашҶа.

АгеоҶрафиятә, аҶауатә факторқәа, азырҶәтә, аминералтә зқәа, азырҶҶақәа, аргыларатә усхк аҶанахьала амҶәахәқәа рымазаарала арес-публика ала-алша ахәаа ҶыҶқәа аадыртуеит атәылаҶны анапдкыларатә усура арҶиаразы.

Ахэынтықарра аҶәанаҶарала, абизнес хәаәпшуеит рапхәаза иргыланы аҶиара пхьаҶа изҶо, аусурҶа тыҶ ҶыҶқәа аазыртуа, аконкуренция шьҶызхуа, аалыҶ аҶаҶабзиара еиҶызтәуа акәны. Абри инамаданы аҶеиҶана-куеит ахэынтықарра ашәахтә политика, иаҶҶа-хоит анапдкылартә аҶышҶамҶақәа рыдгыла-разы ахьрҶартәкәа.

Хазну аамҶазы аус адуларә иаҶуп ашәах-тәқәҶара имариоу асистема иазку азақәан анаҶара азҶаара.

Бадра Гәынбеи Дмитри Вольвачи реиҫыларә

Адгылареи аҫхыраареи рзы – итабуп

■ Рашәарамза 16 азы Ахәынҫқарра Ахада Бадра Гәынба Урыстәыла аекономикатә ҫиара аминистр ихаҫыпуаф Дмитри Вольвач ди-дикылеит, – ианаңауеит Аҫһы-пресс.

Дмитри Вольвач даниҫылоз Бадра Гәынба иазгәеиҫеит:

«Хара иаадыруеит Урыстәыла аганахала 2022 – 2025 ш. рзы Аҫһы асоциал-економикатә ҫиара апрограма анагзәра ахәаакә иртагзаны иаиуа аҫхыраара ду атәы. Ииашатәкәны, ихаҫсыз хышықәса ирылагзаны, Аҫһы асоциал-економикатә ҫиара адгыларә иабзоураны, шамахамзар аекономика ахыр-харҫақәа зегһы рҫы алҫшәа бзиақәа хауит, атәыла аҫһыҫа ахархәаразы иҫрыжәу атауаркәеи иҫартцо аматзурәкәеи рыхәҫ ашьыҫтра аҫыҫ амоуп, бжаратәла аулафахы ашьыҫтра, аинвестициакәа рыҫларә... Урыстәылатәи Афедерация аҫһыҫы ихауа адгылареи аҫхыраареи рзы итабуп хәа рахәәиҫ Шәара аҫһа шәнарғыланы, уи аус знапы алаку зегһы», – иазгәеиҫеит Бадра Гәынба.

Ахәынҫқарра Ахада ҫыдала иали-

кааит Урыстәыла асоциалтә усх аганахала Аҫһы ианатә аҫхыраара.

Ахәынҫқарра Ахада иаҫиҫеит, даара акыр шатәнакуа абизнес маҫ адгыларә апрограма аҫцара. Сын-тәа уи 326 миллион маат еиҫазоурыжәуеит.

«Хәарада, уи атәыла аекономика аҫиара, иҫыҫу аусуратә ҫыҫқәа раҫцара иаҫхрауеит», – ихәеит Бадра Гәынба.

Урыстәыла Аҫһыҫы аусдылашәа лҫотатә кредитла реиҫәыршәара аганахалагы адгыларә ду аҫиҫеит.

«Ишыжәдыруа еиҫш, ихаҫсыз ашықәсқәа рзы зхарҫыҫа 6 млрд. маат инарейҫуа апроектәа рынагзәра алыршахейт. Уи адагы, Урыстәыла Ахада Владимир Владимир-иҫа Путини сареи хаиҫыларәҫы алыҫотатә кредит апрограма аҫцаразы иаҫшәахатра абжәаҫцара алыршәан», – иазгәеиҫеит Бадра Гәынба.

Дмитри Вольвач Ахәынҫқарра Ахада иҫыларәзы итабуп хәа иахәо, инаҫһыны иазгәеиҫеит, Урыстәылеи Аҫһы рыбжәара аимадара акыр аҫшартәбааз. Игәалаиршәеит Аҫһы Кавказтәи аинвестициатә форум ишалахәы.

«Ааигәа Шәара аделегация ду шәыҫны Кавказтәи аинвестициатә Форум аҫы шәыҫан. Раҫһатәи афорум инаркны хәазахшәон Аҫһы

ахатә ҫы аманы Афорум алахәхара алыршәара. Сгәы ианагоит, ускантәи шәыҫы даара ибзиан, даара ихатәран хәа, аҫәыргәқәа асәсәә зегһы рыбла хнакит. Уи иаҫәаит Михаил Мишустини Александр Новаки. Аганқәа ргәы иҫоуп ила-гахәоу апроектәа рынагзәра маҫара акәымкәа, аҫыҫқәа нап дырқаз-гы», – ихәеит иара.

Дмитри Вольвач иажәақәа рыла, Аҫһы адгыларә ду аҫиҫеит Урыстәылатәи Афедерация Ахада Иусбарҫа аҫһыҫы ихаҫыпуаф Сергеи Кириенко.

«Шәара ижәдыруеит, иара шака ахшыҫышәытра аҫаны, инарҫаула-ны аеспубликаҫы иахәа имәаҫысуа апроектәа зегһы дахһынзәрыз-лымхау. Аҫһыҫыҫыҫәеи хәреи аусуратә зҫарақәа жәпақы рылацәәжәара халагахейт. Ареспубликаҫы иҫоу Аинвестициатә Маҫзура имаҫуи ибжәратәуи абизнес азы алыҫотатә кредитазы азыхәамҫақәа рыдкыларә иалагоит», – иазгәеиҫеит Дмитри Вольвач.

2025 шықәсазы Урыстәылеи Аҫһы имаҫуи ибжәратәуи анапакра адгыларә 300 млн. маат инарейҫаны еиҫазоурыжәуеит хәа агәыҫра шимоу ихәеит.

«Хара уи даара хықәкыс ихамоуп. Уи азы иаҫаҫиҫеит аеспубликаҫы иҫыҫу имаҫуи ибжәратәуи анапакрақәа. Иҫазар қалап, иахәа аус знапы алазхәоу, урҫ ишоуа адгыларә иабзоураны ашәахтә шәҫәаҫа-лара иахысны еиҫа зыҫазара хәраку аматзурәкәа рынагзәра азы алшара роуеит. Еилкаауп, уи атуристтә бизнес, афатә аалыҫқәа рҫыжәра, ааглыҫхәра ухәа шрақәу. Сгәаанагарала, уи акыр аҫцанакуеит. Насгһы Шәара ииашаны иазгәашәеит, сара зыҫхәан уи акыр аҫцанакуеит, Владимир Владимир-иҫа Путин шәара иҫашәҫәз ааҫхәреи арҫ ашықәсқәа рзы еиҫымәаҫагаз аусеиҫуреи ирыбзоураны, иҫашәҫәз ахәара дахатҫылеит, хәргһы шәҫа хҫинанста институтқәа рыла апроект дүқәа лҫотатә кредитла реиҫәыршәара иаҫаҫцалоит, уи аҫақ ду амоуп», – ихәеит Дмитри Вольвач.

Аргыларә шымәаҫысуа гәеиҫеит

■ Урыстәыла аекономикатә ҫиара аминистр ихаҫыпуаф Дмитри Вольвач Ақәа ақалақә аҫы ангиограф ахыҫқәдыргыло Ахәыҫтәи республикатә хәышәтәыртә аргыларә шымәаҫысуа гәеиҫеит.

Шәаҫанкыла аргыларә Аусбарҫа аиҫхабы Демир Гамисониа Дмитри Вольвач иҫаҫһа аргыларәтә усурақәа шымәаҫысуа аҫаҫабрба қайҫеит. Иахәтәи амш азы ахыбра абаф аиҫыҫареи аҫыҫқәа рышәыҫхрей хыркәшоуп хәа ихәеит.

Хара имгәкәа хахәкәаҫла аҫаҫара, ақьырҫтақәеи ашәқәеи рышәкәыргыларә халагоит. Арендгенәәҫыҫхарәтә пенҫыр аахәеит. Иара убас ахауеиҫарҫратә система шәақәаргыларәны хәкоуп», – ихәеит иара.

Аргыларәтә усурақәа рҫашәа ангиограф ашьыҫхә, Дмитри Вольвач апроект анагзәра ахәшәара бзиа аиҫеит.

«Хара зыхә хәраку амаругақәа шәақәаргылоит, уи акыр аамҫа Аҫһы атәылауаа зыҫазара хәраку аҫхыраара рыҫара алнаршароуп. Пхәаҫа акыр зҫазкуаз ашьәҫә қайҫеит: ангиограф ашьәкәыргыларәзы аидеиа аҫһыҫы уи агәҫақы маҫ ада анагзәра алыршәара аҫынза. Амедицинатә персонал ра-

зыҫаҫара – уиҫы акыр зҫазкуа усны иҫоуп, агәабзиарахәчара Аминистрра аҫһыҫы хқоллегацәа хымқәада уи иахәҫоу ахшыҫышәытра арҫоит», – ихәеит иара.

Ахәҫақәаҫла, Аҫһы агәабзиарахәчара аминистр Едуард Быҫба гәыҫыҫ Аҫһыҫы аҫақьымқәа Урыстәыла иҫыдоу аҫазыҫаҫараҫәтә кур-сқәа рахыҫра иалагахейт хәа адырра қайҫеит. Ахәыҫтәи хәышәҫыртә аргыларә ахыҫымәаҫысуа агәәҫараан, аргыларә Аусбарҫа аиҫхабы Демир Гамисониа Дмитри Вольвач ишьәкәыргәҫоу аграҫик инақәыршәаны иарбоу аобиект ахархәа-

рахы рыҫара 2026 - тәи ашықәс азы иазҫхәагәәтоуп хәа адырра ииҫеит. 191 млн. маат рқынза рырҫахейт.

Демир Гамисониа иажәақәа рыла, аргылашәа русура аҫақьымқәа ргәаанагарақәа ирызхәҫһыны имәаҫыргоит.

«Амедицинатә еиқәыршәагақәа рзы збамҫақәак рыдыркыларәны иҫоуп, иарбоу аусурақәа инамәатәны имәаҫыҫәтәу», – ихәеит иара.

Шәаҫанкыла аргыларә Аусбарҫа аиҫхабы аобиект аҫы аусурақәа зегһы иаозоуҫы аамҫа инақәыршәаны, ҫазара хәракыла имәаҫысуеит хәа иазгәеиҫеит.

«Аамҫа-аамҫала алашара арҫәара иаҫхәҫаҫцлатәу»

Адыжәара зырҫо ахырхарҫақәа

■ Аенергетика, атуризм, асоциалтә усх, еиҫамҫуа амазара, ахәынҫқарратә напхгараҫара ацифратәра, ашәахтәқәцара, амедицина, аҫарадырра – Аҫһы Урыстәылеи рыбжәара асоциал-економикатә усеиҫура ахәаақәа иртагзаны аусхкәо имақәҫаҫагәтә хсаалақәа зызхко ихадоу хыр-харҫақәаны иҫоуп.

Абри атәы далацәәжәеит Урыстәыла аекономикатә ҫиара аминистр ихаҫыпуаф Дмитри Вольвач Ақәа ақалақә аҫы имәаҫысыз Аҫһы асоциал-економикатә ҫиара азҫарақәа ирызкыз аусуратә еи-

зхы ҫызшәарҫ зҫаху рзы хра злоу усхоит», – ихәеит Дмитри Вольвач. Иара ҫыдала иазгәеиҫеит, ари иуникалу лшароуп, иҫбан акәзар иҫоу атагылазаашәҫы иалшоит зхарҫыҫсәтә хәыҫса 6-миллион маат рқынза иназо апроект аҫһыҫы 1,8 млн. маат аеспублика абиуҫетәи Урыстәылатәи Афедерация абиуҫеттә дгылареи рқынҫиҫи грант хәсабла аиура.

«Хыҫданы иқәгылоуп – сынтәа урҫ афинанстә дгыларә роурҫ азы акритериақәа зегһы рыла иақәшәо апроектәа ралкаара», – ихәеит Дмитри Вольвач.

Уи иара убасҫәкәа иазгәеиҫеит амәақәҫаҫагәтә хсаалақәа рҫы иҫыдоу ахшыҫышәыҫтра шәаҫо аенергетика.

«Ихаҫсыз ашықәсқәа рзы иҫаҫоу шырацәоуҫы, аенергетикатә сектор ареформа еиҫа иуа-

латәараҫы.

Иара ихәеит азҫарақәа жәпақы рыла аусуратә еилацәәжәара шымәаҫыҫхәоу.

Ахәынҫқарра Ахада Бадра Гәынба иҫыларәҫы Дмитри Вольвач арака иҫазаара амшқәа ирылагзаны иазҫхәагәәтоу аусқәа дрыхәәжәеит.

«Ахәынҫқарра Ахада ихамоуп аплан дадгылоит. Иаргы еиликаауеит амәақәҫаҫагәтә хсаалақәа ирымоу аҫақы. Уи – аенергетика, атуризм, асоциалтә усх, еиҫамҫуа амазара, ахәынҫқарратә напхгараҫара ацифратәра, ашәахтәқәцара, амедицина, аҫарадырра ауп. Ари акыр зҫазкуа, насгһы анапхгараҫара аганахәала имариам, аинвестициакәа ралагалара зҫаху, иара убас ауаҫыҫыҫсәтә капиталы анапхгараҫараҫы иҫыҫу азнейшьәкәеи зҫаху аусхкәа роуп», – ихәеит Дмитри Вольвач.

Ареспублика аҫиара аганахәала акыр зҫазкуа ахыҫдәкәа ықәгылоуп хәа инаҫһыны иазгәеиҫеит.

«Ихаҫсыз ашықәсқәа рзы ихауз аиҫхәарақәа рыҫцаразы аинституциатә реформакәа еиҫа аҫыжәара раҫцалоит, Урыстәылатәи Афедерация аганахәала адагы ареспублика изыҫхауа афинанстә, абиуҫеттә лшарақәа радыҫхәалара хәазахшәәлоит. Иазгәәҫәтәу хәа исыҫхәзоит даҫақьы. Аинвестициатә программеи алыҫотатә кредитқәа рыҫареи ахәаақәа иртагзаны шәареи хәреи иаахартуаз аобиектқәа иахәа шәҫа аекономика аизхәара иаҫхрауа аобиектқәаны ишьәкәгыло иалагеит. Уи алогистика, ааглыҫхәра, ақьыҫанхамәа, афатә аалыҫ аҫыжәра ухәа аусхкәа рҫы ауп», – ихәеит Дмитри Вольвач.

Иара убасҫәкәа иазгәеиҫеит иахәа инаркны Аҫһы аекономика Аминистрраҫы имаҫуи ибжәратәуи аусдыкыларәзы лҫотала акредитқәа рыҫаразы азыхәамҫақәа рыдкыларә ишалаго.

«Хара ареспублика аекономика Аминистрраҫы имаҫуи хқоллегацәа хәҫырхырааны абизнес иадахәалеит аинтерес зҫоу, даараза ифеидоу алыҫотатә механизм.

Ари аҫыза адгыларәла абизнес аҫиара бзиа аиуоит, аусдыкыларәҫы

дафә зҫаараны иаанхоит. Еиҫа ахшыҫышәыҫтра ахҫоит ахархәара ариборқәа рыкәыргыларә, афымҫамҫ аҫирей ашәәтәкәа реизгареи реиҫгәтәразы аекономикала ишьәҫарку атагылазаашәҫәа раҫцара», – ихәеит Урыстәылатәи Афедерация аекономикатә ҫиара аминистр ихаҫыпуаф.

Уи иара убас, Аҫһы аамҫа-аамҫала алашара арҫәара апрактика иаҫхәҫаҫцлароуп, аиҫхарак асоциалла ихыҫам агәыҫқәеи асоциалтә аобиектқәеи рзы афымҫамҫ азымхара иауу ахкәаҫықәа излауала ирмаҫтәу, уи иахәа хыҫдә хаданы иқәгылоуп хәа азгәеиҫеит.

Дмитри Вольвач Ахәынҫқарра Ахада иҫыларәҫы атема ҫыҫ – афымҫамҫ ахыҫхыҫтәкәа рырҫиара иазаатгылеит хәа адырра қайҫеит. Иарбоу ахыҫхыҫтәкәа традициала ишьәкәгылахәоу агенерация рыҫсахыр шалымшоҫы, уеизгы урҫ иназыҫцоу ресурҫны иқалар алшоит, афымҫамҫ ахархәара азеиҫшә амәхак аҫһыҫы 20-30% хадырҫәар алшалоит.

Дмитри Вольвач аҫышәәтә апроектқәа рыла алагара азы ажәалағала қайҫеит.

Урыстәыла иахәа амратә панельқәа рыҫаҫаразы хәамҫа иақәшәо атехнологикақәа рыҫазаара хәсаб азуны, иарбоу ахырхарҫа аҫаразы аинвесторцәеи апартиорцәеи шыҫоу азы агәраҫара ааирҫиҫит. Ахәынҫқарра Ахадеи Дмитри Вольвачи реиҫыларәҫы шықәсқәак рышәҫахә зыназара ахәҫоу амазара – шықәсқә ала хә-миллионшкы атуристқәа раара алыршәара иалацәәжәеит.

«Уи анагзәра ауеит, иҫбан акәзар, Урыстәылатәи атуристцәа реиҫшә, адунеи зегһы аҫһыҫы атуристцәаҫы Аҫһы рхазы аартра иалагахейт. Убри инамәатәны атуристцәа ахәаангыло аҫыҫ ҫыҫқәаҫы аҫаҫцо халагар, сгәы ианагоит иарбоу ахыҫдә збәахит», – ихәеит Дмитри Вольвач. Уи убри аан Аҫһы еиҫшә, Урыстәылаҫы иҫоу аинвесторцәа аҫарақәа ралагалара иазхиоуп, аха уи азы иахәҫоу атагылазаашәҫәа аҫцәтәу хәа иазгәеиҫеит.

1945-2025 АИААИРА ДУЗЗА!

Арасазыхъаа ртоурых Хәыхәыт Бганба ианцамтақәа ркнытә

Раһһаза акәны

(Алгарта. Алагарта рнуп «Аңсны»
№33-34, 39-40, 41-42, 43-44, 45-46)

Архив акны ихампыхъашәаз ашәкәы иахәоит: «Фырхатарыла еибашыуаз Ламиа Антон Чычын-ица дтахеит февраль 9, 1945 шыкәсазы. Анышә дамадоуп ақыта Арндорф, Гугштатсктәи араион Амрагыла-рахытәи Пруссия иахьатанакуа. Уи цкәа ашыақырғәғәаразы иахьыз ашәкәы ала еилахкаит ари атың Польша ишатанакуа. Польшака иахашытыз ашәкәы атак хәа акгы хмауц иахьа уажәраанзагы. Иара убас еиуеицшым архивкәа рахь итаәәа ирышытыз ашәкәкәа рыла еилкаахейт Ламиа Антон иши-атәаршыахъаз фырхатарыла, гәым-шәарыла аибашыразы аорденкәа җба: «Аецдә капшы», «Ахьз-аңша» ахдәтәи астелен, иара убас аме-далкәа рацәазаны. Абасала еилкаа-хейт афырхәәа гәымшәакәа дшыру-азәкыз Арасазыхьтәи арпыс—Ламиа Антон Чычын-ица. Ииашоуп, уи уаф дитнымхейт, атаәәара алаахәагы дахымзеит, аха ихьз-ицша есна-гы ирыцаауейт иқытауа. Аха егы ус иказаргы иқытаамхейт Чычын ишәтәи. Уи иахьышәара иацитойт Антон иашьейтцб.

Зхабарк ыкамкәа ибжъазыз дре-иуоуп 1941 шыкәсазы аибашыра ир-газ Ианкәа Фаҗ-ица Ламиа. Уи 1921 шыкәсазы дийт, атаәәара даламла-цызт. Дқолнахы бзиан, ибаф дацәа-ашьомызт, дыкрушын.

Ианкәа диқәлан Арушан Есыф-ица Ламиа. Уи арра дырғахьан аибашыра иалагаанза. Арраматура дахысуан Мрәтәшәархьтәи Украина. Убра дшыкәз аибашыра иалагеит. Подольсктәи архив акынтә иашьту ашәкәы иахәоит. Иахәларакәа руак аан аибашыра раһһатәи ам-шкәа рзы дыштахаз ииуль 7, 1941 шыкәсазы ақалакь Могилиов-Подольск ахьчараан. Арушан дыз-гәалашәо излархәо ала, уи даара чкәын гәғәан, деилкьан, ақшыкы иакәын.

1910 шыкәсазы ииз Арса-на Чыҗаҗа-ица Ламиа ацара иман. Ускантәи аамтазы иреиҗу ацара змоу хәа иҗхъазз абжәратә школ иалғахъаз ракәын. Иара Мыкәтәи аб-жәратә школ далғахьан. Уамазак-гы ихытүамызт, аха иажәа акыр алнадон ақытағы, изуа здыруа, изхәо здыруа хәа дыҗхъазан. Дтәи гәрагашын хәа избәхә рхәоит ара-сазыхъаа дызгәалашәо иахьагы. Уб-ри азы акәхап уи зны аколнхарағы аревизатә комиссиа напҗгара за-итоз, зынгы асовхоз ағы аус зиу-аз. Архивтә материалкәа излархәо ала, аибашыра ианалагоз аамтазы уи аколнхара ахантәағы иахыпуашыс дықан. Арсана Ламиа аибашыра да-ныргоз аҗхәыс дхәаны диман. Аха инасып ахь уаха ахынхәра илым-шагәышыейт. Уи игәалашәара ры-

цуп арасазыхъаа, иахьагы аҗеи данилак, «Арсана Ламиа уеицшха-ит» хәа Арсана хәа зыхьырцә-гы ыкоуп.

Ламиа Шьаҗаир Арасазыхь ақытан дыҗхъазан уаф наганы. Аха-бла Аҗста дынхон, арахә-ашәахә иман, уи иқәнагахаша рацәаны иза-нын. Уи ица 1922 шыкәсазы ииз Мыцытгы иаб еицш, арахә-ашәахә дрызфлымхан, ашәарыцара бзиа ибон, шыхауашын. Мыцыт аибашыра данырга нахыс иахабарк хәа акгы Камлакәа длыбжъаз дцеит.

Дуаф наган 1914 шыкәсазы ииз Цьамал Чағәна-ица Ламиа. Ацарагы иман, уи иқәнагахаша ауафрагы ицын. Зны аколнхарағы пхъазыс дықан, нас Арасазыхь Лбаа аколн-хара «Красный Арасадзыхь» хәсабы-еилыргәафис аус иуан. Атаәәара да-ламлацызт. Аибашыра ианлагатәкьаз абцар штызхыз дреиуоуп. Зны аибашыраһынтә даахьан ифны, усқан дыхәны дықан, ихәра шаа-иҗхъаз җаҗхәа еибашыра дцеит. Аха ацәғәахәәәа игәарарцеит ииашам-кәа аҗәабжә «Цьамал аибашыра дымцазакәа, афны иеытәахны дыкоуп» хәа. Уахы амиллици афны иакәшеит, аха ус азәгы иеытәахны данырымба, иеахытәахыз замана-ла иҗархәоит рхәан, икатаза изызха-уаз иахәшәа Цацу дганы дтаркит. Ускан Цацу дтакны дандырхәәооз, лашәа аҗсәдгыл ахьчаразы фыр-хатарыла дтахахьан. Уажәы изле-илкаахаз ала, уи дтахеит ноиабр мза 1942 шыкәсазы. Уаҗагы лыфныка дзыхнымхәзеит цәғәахәрылагы итаркыз Цацугы.

Аиабшыра зыцстазаара ахәла-накәшәаз дреиуоуп Солдат Кәастә-ица Ламиа. Уи уаф тынч иакәын, анхара-анцыра дафын, ибаф дацәа-ашьомызт хәа избәхә рхәон дыз-гәалашәооз. Солдат Ламиа дыбжъазит октиабр мза 1941 шыкәсазы. Аха ихәышәара фымцәаит, инхейт их-шара. Иахьа урт рхылт-рпылт анцәа ишихәара икоуп Арасазыхь ақытан.

Арт ашыкәсқәа рзы ибжъазыз иреиуоуп шыңа аишыңа Маланзиа Шьаликәеи Мамеи Патыхә-ицацәа. Шьалуа пшралеи, сахьалеи, дыр-ралеи ифызцәа дрылумкаар зал-шомызт. Аибашыра ишалгәтәкьаз абцар штызхыз дреиуоуп. Ирхәо-ит, дафицерын, ахьз-аңша иман де-ибашыуан хәа, аха шыкәсык анафс уаха иахабарк Камлакәа ибжъазыз дыруазәкхейт. Шьаликәа иеиҗабы Мама Аҗармара ашахтағы аус иуан аибашыра ашыкәсәа раан. Ишдыру еицш, усқангы инымтәацызт Бе-риа иполитика, иара анцәара акәым, усқан ауп Бериа еиҗагы данашьта-ла аҗсуаа Аңсны рахыгара. Убри азы иҗаитарц избейт амзызкәа. Иара идгылашәәа рнапҗгарала иезикит аҗсуаа анемец фашист ицыларазы агәыцкәа аҗырцәзшәа. Ус еицш агәып аиҗәара рылдыршеит Бериа имтәкәкәаҗәәа, аҗсуаа гәыцшык-жыаны Гәдоутә, Очамчыра, Ткәар-чал. Ашәтәхь урт зегьы «рус еҗыз» рытқырхышәәа қатаны ирбаандашын,

ашыра зыкәитцәз, иахыгыз рацәафын. Убри мзызс иҗатаны, Бериа Москва иқәиргылейт аҗсуаа рахыгара азцаа-ра аҗсәдгылы аҗсахыҗәәа хәа ахьз рыхтаны. Убас еицш Ткәарчал аус зуаз «анемец фашист ипыларц згәы итаз» хәа иҗхъазаны ирзыз дреиу-ан Мама Маланзиагы. Уи иҗызыз ракәны иргәалашәоит Адлеи Бақьтат, Аргәын Марад, Қәтелиа Пац, Грышыа Маан, Қаласа Амҗба убас ирацәафны. Имаҗзоуп урт рахынтәи ихынхәкәаз. Абасала, арт ашыкәсқәа рзы Патыхә Маланзиа иҗкәынцәа азәы аҗсәд-гыл афырхәтә хәа, егы «аҗсахыҗә» хәа ицәызит. Аха Мамагы аҗсәд-гыл аҗсахыҗә хәа изхәара иашәзам. Уи дызкәызыз Бериа еицәкәәкәә роуп. Абжәафис асовет мчра ана-и ихтәаны ицеит. Икоуп Асовет мчра иадгыланы зхы аазырцызы-гы. Убарт рхыпхъазарағы дықан Озбақ Маршангы. Уи аколнхара анышыақәгыла атауад жәлақәа рахь-тә раһһа уи иалалаз дыруазәкын. Аибашыра шыкәсқәа раан Озбақ иҗкәынцәа шыңа абцар штырхит. Деиҗабын Уарлам (Ғоҗьа). Ақытаҗ хә-саб еилыргәафис дықан. Атаәәара далалахьан, ишарагы ықан. Дтә-хейт 1942 шыкәсазы. 1904 шыкә-сазы дийт уи иашьейтцб Хьрыпс. Уи дажәахәафын, дьыбҗақәзан, аҗ-аәара далалахьан. Очамчыратәи арратә комиссариат акны, уи иҗағәтә ус ихәнахәоит март 22, 1944 шыкә-сазы дыштахаз, анышәгы дшамодоу Красноиарсктәи атеылаҗәәә, Ленин-град хәа иахьышәтоу астанция азаа-иҗәарағы.

Арасазыхь ақыта Марцхәлаа пхъазоуп нхацәа наҗкәәнны, аашь-ара ззымдыруа, арахә-ашәахә рацәа-ны ианызтоз ракәны. Урт рыжәла ахьтә арт ашыкәсқәа рзы аибашыра иалазит хәафк ардәрцәа. аибашыра хлымзаах рыцхашьарада изныкә-ит Шьаҗан Марцхәлаа. Уи иҗкәынцәа хыкь , азә дубар, азә духашту иҗаз, зынза икәыпшзақәаз, Володия 1920 шыкәсазы ииз, Кәашә 1923 шыкәса-зы ииз, Мушьни 1924 шыкәсазы ииз аибашыра ицәалазит. Володия 1941 шыкәсазы иахабарк ыкамкәа дызит. Кәашә шыкәсык деибашыуан, 1943 шыкәсазы дыргейт, 1944 шыкәса-зы дтахеит. Мушьни 1943 шыкәсазы дыбжъазит.

Марцхәлаа Цамал Фаҗ-ица 1900 шыкәсазы ииз, Нисор Камшышы-ица 1922 шыкәсазы ииз рәыңагы 1942 шыкәсазы итахеит. Цамал ахшара итынхейт.

Аибашыра ашыкәсқәа иры-лазит шыңа аишыңа Нанбакәа. урт Мажьагәа Нанба ицацәа Сафрони Исидори роуп. Изгәалашәо излархәо ала, Сафрон дырцәафын, Ақәатәи арцәафратә училишье далғахьан, рцәафис Арасазыхь ашколаҗ аус иуан. Омак ирацәам Ратиаа рыжәла Арасазыхь. Урт рахьтә аибашыра иалазит шыңа. Урт Владимир Са-ат-иҗеи Андреи Дауд-иҗеи роуп.

Владимир Саат-иҗеи избәхә нартбаан иахьейт ашәкәышәы Шьоҗа Чкадуа.

Андреи Дауд-иҗеи дийт 1922 шыкәсазы. Уи Ақәатәи арцәафратә училишье далғахьан. Аха еиҗа-рак адгьылкәаарыхра инапы ала-кын. Ирхәоит Андреи уамашәкәа аеқәа бзиа ибон хәа. Иахьагы Арасазыхьаа изгәалашәо ыкоуп уи аеы тоуғанкәа Милани Марсели за-хьызы. Урт аҗхәахә акырынтә ир-гахьан. Ирхәоит Андреи Ратиа иеицш аеыбҗақәа Арасазыхь ипшаара уа-дафын хәа, аибашырағы дыбжъазит. 1942 шыкәсазы.

Уамак ирацәам Арасазыхь Тхәитыкәәа рыжәла. Аибашыра ашыкәсқәа ран дыбжъазит Тхә-итыкә Тәмраз Саид-ица, уи дийт 1911 шыкәсазы. Арратә комиссариат акны ишытоу ашәкәкәа руак иахәоит Тәмраз сентиабр мза 1941 шыкәса-зы дыбжъазит хәа иахабарк ыкамкәа. арасазыхьаа ргәалашәараҗ даанхейт уи чкәына еилкәаны, длаҳ-җыҗа, ишырхәо еицш, амца иҗыкәыҗәхәо.

Убас еицш Арасазыхь зыжәла мачу иреиуоуп Тхәазбақәа. Урт рыжәла ахьтә дыбжъазит февраль мза 1942 шыкәсазы Тхәазба Кәчыр Кәагәса-ица. Уи 1911 ишыкәсиран. Арасазыхьаа ргәалашәараҗ даанхейт уаф қыан, уаф гәыразны, аҗа иацәымаашьоз, шыҗыы инаркны хәлаанза зхы имҗаахәкәа аус зуаз азәы иакәны.

Дыжәлазатәын, дагыбиҗаза-тәын Уардиа Леуард Титу-ица. аҗ-ацәара алаахәагы дахьымзакәа аибашыра дыргейт, дагызыхнымхә-зеит. Уи алагы Арасазыхь ақытан иахьызаит Уардиаа рыжәла ара-сазыхь ақытан Хәҗымаа рыжәла акырта ирацәоуп. Хәҗымаа рыжәла ахьтә арт ашыкәсқәа рза аибашыраҗ итахеит хәафк. Хәҗыым Чына ицацәа ракәын Грышыеи Не-стори. Анхара-нцыра зләз, еилкәа-е-илгәыцәыз, зыңшра зсахьа бзиаз иреиуан. Нестор изы ирхәоит дкәа-шәфын, дшәахәафын хәа, аишыңа рәыңагы рхабарк ыкамкәа иб-жъазит. Нестор Хәҗыым дыбжъазит апрель мза 1942 шыкәсазы.

Икәыцшаз, атаәәарагы иа-ламлацкәа ибжъазит Хәҗыым Абас ицацәа Маҗҗеи Иакәби. Акы затәык уафы игәы збауа, урт аишыңа рашәа еицбы Церетел ила Абас ихәышәара зынза иахьыҗыҗәа-аз ауп.

1905 шыкәсазы дийт Наҗ Бе-лал-ица Хәҗыым. Август мза 1942 шыкәсазы дыбжъазит избәхәк ыкам-кәа. Арасазыхьаа дыргәаладыршәоит уи лаф хәафны, лаҗыык, елкәа-еил-җәыцәк иакәны.

Арасазыхь ақытан инхо Цалкь-аа рахьтә аибашыра иалазит пшь-оык. Цам Чанса-ица дийт 1909 шыкәсазы. Арасазыхь иалтыз Аҗа Хәҗымы иареи еиҗеибашыуан, аха нас еицрыҗейт. Цам атыхәтәнтәи ишәкәкәа аауан Кьерчынтәи, аха рацәк мыртыкәа аара иакәытцит.

Цалкьиа Лаҗҗәа Рашьыт-ица уаф тынч иакәын хәа дыргәалашәо-ит иқытауаа. Дтәацәаран, шыңа ах-шара драбын. Дыбжъазит сентиабр

мза 1942 шыкәсазы.

1921 шыкәсазы дийт аи-башырағы ибжъазыз Сырбей Бақьтар-ица Цылкьиа. Уи дкә-ыпшзан, аха илахь ианыз идыру-азшәа, заа аҗаәәара далалахьан. Ткәарчал амагазин дыцәагылан. Арра дыргейт 1940 шыкәсазы. Уа дшыкәз ауп аибашыра ишалагәз-гы. Мызкәкәкәа аауан. Нас уаха иахабарк Камлазеит. Ирхәоит уи аибашырағы атанк дақәтәан хәа. Иқытауаа дыргәалашәоит уаф хәша-ны, аауа ргәы иахәаша иашьтәз, акы-баф змаз азәы иакәны.

1900 шыкәсазы дийт Баҗыа Ха-нашә-ица Цалкьиа. Атаәәара да-лан, чкәынак диман. Анхара-анцы-ра иашьтәз, есымша зәеи-зкәадыри рхиаз хәтә наган, деизара уафын. 1942 шыкәсазы арра дыргейт, иа-ра убри ашыкәса ииуль мзасы дыб-жъазит. Иахьа уи ишәтәағы инхо даеа жәлоуп.

1905 шыкәсазы дийт Ладмер (Владимир) Андреи-ица Цуртумиа. Уи дыҗхъазан Арасазыхь аколнха-ра аиҗәааҗәәа дыруазәкны, зынгы аколнхара ахантәафис аус иуҗан. Ладмер аҗараргы иман, изгәа-лашәо излархәо ала, аликбез дал-ғахьан. Аамтақәкә рзы амагазин дыкәагылан Арасазыхь, Дадлан, Гәып. 1941 шыкәсазы аибашыра данырга раһһа азыҗатцарақәа дырхысуан Кировобад. Нас аибашыра дагеит. Уаҗагы иахабарк Камлазеит. Иҗын-хейт хәафк ахшара.

Уаф тынчын. Арахә дрыцын хәа избәхә ргәалашәоит аибашырағы зхабарк ыкамкәа ибжъазыз Сандра Хәбыҗ-ица Чкәан.

1922 шыкәсазы дийт аибашыра иалазыз Чыка Мды-ица Черкь-е-зиа. Аибашыра даныргоз аҗаәәара алаахәагы дахьымзакәа, зынза дкәыпшзан. Чкәына еилыххак, иблакәа ргәы тбааны, цшзакы, еина-алак хәа дыргәалашәоит дыздыруаз.

1917 шыкәсазы дийт Чача Мшыкәа-ица Чхетиа. Атаәәара да-лалахьан, арра данрыга ашьтәх ауп даниз азгәб. Арраматура дахысуан Каменц-Подольск. Иара уа дшыкәз ауп аибашыра ишалгәз. Ацыхәтәан-тәи ишәкәы аит Киевнтәи. дыб-жъазит август 1941 шыкәсазы.

Арасазыхь ақытан жьыфис аус иуан аибашыра иалагаанза шыкәсқәкәкә раһһа инейны анхара иалагаз, ақыртауа милаҗ еиуаз Ла-дикәа Арсент-ица Шарапизе. ара-сазыхь дызгәалашәо рацәафуп жьыфис Қазаны. Аеы ашыапы ши-чақоз азәы инапкымтә иалафашьо-мызт. Бзиа ибон аеырхәмаррагы. Арасазыхь днәиҗыҗәеи рацәк шымтүазгы, аҗсәәа бзианы ихәон. Уи 1910 шыкәсиран. Аибашыра дыр-гейт 1942 шыкәсазы, дыбжъазит иа-барк ыкамкәа. итынхаз иахьа Ткәар-чал инхейт. Иаҗсыуаауп хәа рхы рыҗхъазит, аҗсуа хәа иануп.

Абасала, Арасазыхьаа ры-чкәынцәа 133-шык Аҗынцә-тылылатә еибашыра рыҗстазаа-ра ахәләкәшәахейт, урт зегьы аиаира ааигәазтәыз иреиуо-уп дара рыҗстазаарақәа ахтынцә-ны. Еихьышәшәа-еицшышәшәа ихынхәуан арасазыхьаа рычкәын-цәа аибашырағы зыҗы таханы ин-хаз. Ус ихынхәыз 51-шык ықан. Урт рыҗхъазараҗ ирацәоуп фырхәтә-рыла аҗәцәҗа иҗагылан иқәпоз, аорденкәеи амедалкәеи ирыпсахаз.

Иалышэх апъстазаара!

Иалшэымхын адамра

Шарида Торчуа

Жэаа, зегъ шыкъаса рагъха кытэк афы гъсрак Калан, акыта иалтыз азэык-фыцъакъ хацны апъсра ашкэ амдэ хакалеит. Акыта хахьналалоз даараза фны пъшзак гылан, ускэнтэи аамтазы иаацоушьаратэгы армонт катан. «Зака ибзианы инхозеи арт атаацэара, занатс рнапы злакузеи» хэа сызтаара атакс, исахаз сцэа станарзызеит. Арака, апъшэмапъхэыс, анаркотикатэ мадэашьаркэа лтиуеит хэа агэаанагара хамоуп рхэеит иацэыз. Ус шакоу жэдыртэбьозар, акыта зегъы шэаазаны далышэца, мамзар изыхэтоу аусбартакэа рахь ишэыцха, афэр зегъы ыкэылгоит схэеит...

Уажэааигэа уи акытахь сеит-амфыхытцит. Жэаа, зегъ шыкъаса рагъха исахаз, даара гэгътхас исман, ишпэакоу акытафэ агагылазаашьа хэа издырузаз сразтаант. Ускан азы сза-агъшыллозшэа исхэаз иашахейт, ари акытафэ анаркотикатэ мадэашьаркэа здызкыло афэр рхыгъхызара рацэафхейт рхэеит...

Иахьа адунеи зегъы акны ари апроблема даара ицарны икэгылоуп. Ифкы чмазараны ауаажэлларра ирылалаз ари мартха иаанырмкылара, еиха-еиха зхы иазырхэо рацэафхарц азы, маанала афэр иаларгалойт, хэыда-пъсада ирыдыргалойт. Еихаразакгы урт «рытэагыр» иафашэо акыгъшцэа роуп, иара убасгы зышныцкэатэ тагылазаашьа уадафэ ауаагъсыра.

Анаркотикатэ мадэашьаркэа здызкылаз ауафы «аанкылашья шимам атэи шэзэитхэара атахуп хэа сгэы иаанагом. Уи знык издызкылаз, наунагза дуафы чмазафуп, уи нахыс иара ипъстазаара цъаханым иафызоуп, итаацэагы рыпъстазаара цъаханым итагылоуп.

Анаркотикатэ мадэашьаркэа здызкыло даараза ирласны итагылазаашьа аеафсахуеит. Атаацэара далазар, итаацэеи иареи аилытэра акынза инеиуеит, атцара итцозар, атцарахыи аныкэара дакэытцэуеит, аус иуазар, аусурахыгы ацара дакэытцэуеит, убас ихы зланыкэиго имамкэа, азэы дитэхымкэа ихы иареи еизынхойт, убри аан знык згьама ибаз «ашхам» имоур ада пъсыхэа имамкэа даакэхойт. Убаскан ималишьал, имоу-ихзу зегъы атира далагоит. Абас, анаркотикатэ мадэашьаркэа здызкылара иалагаз, ипъстазаара зегъы инапала ифакэойт.

Харт зегъы хахьынапъш-аапъшуа иахбойт иахьа анаркотикатэ мадэашьаркэа здызкыло рхыгъхызара шырацэахаз. Сара ахаангы срызхэыцуеит урт ртаацэа. Слызхэыцуеит анаркотикатэ мадэашьаркэа здызкыло иан. Уажэымзар-уажэы сычкэын дыпъсны данбарго хэа агэыроа иафахьо... Дрыцхасшэойт иара ихацагы, ихы дахьазымаиану. Ргэаф сыкны сагоит хэар уи иалазгалэ, хыхь зызбахэ схэаз

апъхэыс леигъш уи зтиуа, мышкымзар мышкы дара рычкэынцэагы, рызбацэагы, рматэацэагы афашэар шалшо ззеилымкаауа.

Зны, Апсны антыц сыкэазаараан, убас агагылазаашьа соуит, анаркотикатэ мадэашьаркэа шыкъасы рацэала издызкылоз сифцэафэартэ еигъш. Уи иихэаз ахаан исхаштэом. Иара иажэакэа рыла, итаацэа зныкымкэа-фынтэымкэа ахэышэтэыртэакарэы дышътэцэны дырхэышэтэхьан. Икан дфэхэаны, мчыла даныргозгы. Аха дхынхэны данаалак, дызфэыц дитэаналагон. «Атцыхэтанэа счала схы снапахы иаазгеит, сара сыда уи азэгы илымшеит, дарбанзаалакгы анаркотикатэ мадэашьаркэа здызкыло, ихала дакэымкэа, азэгы дихэараны дыкэама», – ихэеит. Насгы иазгэеитэит уаха дахьынхоз атыпъахь дшыкымхэыс, дфэа қалакык ахь нхара хэа диасит, атаацэара далалейт, хыкы ахшара драбуп.

Ас еигъш зхы-зыхшыф знапахы аагара зылшо даара имацоуп. Еихаразак знык уи зэалазгалэз, «ынкылашья рымакат». Ма рагъхэа акэны анаркотикатэ мадэашьаркэа анрыдыркыло аэны ипъсуеит, мамзаргы афа ишихэара рыпъстазаара мфэасуеит, иара уигы жэаба-жэохэ шыкъаса иреихахэом.

Хымпъада, иахьа астатистика хахэапъшуазар, иааныркылоит анаркотикатэ мадэашьаркэа здызкыло реигъш, уи алазыртэоугы. Аха макьаназы ари апроблема атыпъ шамоу иаанхойт.

Иахьа Апсны икэынхо ауаажэллар зегъы азэк еигъш хандылыны абри апроблема афэагыларэа анахэмта, уатэи доусы хафэнацэа ркны инеиуеит. Иахмоуаант убас еигъш агэаанагара, сара сааигэара иаанзом хэа. Уи азэгы дацэыхьчэама.

Афэр иахьынзауала итацоу аамтэ рмоуртэ еигъш икэатэауп, ианыхэыцу инаркны аспорт хккэа ирызктэуп, ахылапъшра рыталатэуп. Биашам хэа сазхэо шэкалозаргы жэипъшь-жэохэ шыкъаса зхытцау афэр, атц агэаны, ишартаху ақалакы ианалагэежьюа, акы ианымиаргы, фэагы ианиойт.

Даараза угэы унархьыртэ икоуп иахьа хэар мацфымкэа рыпъстазаара иахьалтцау. Амфэатэ машэыр акны итахэо даара ирацэафуп. Уи азмырхакэа анаркотикатэ мадэашьаркэа рыдкыларэа иахьаны зыпъстазаара фэакоугы рацэафхейт. Ас еигъш агагылазаашьа хабакылагоит. Ари рыцхароуп. Уи арыцхара «имфэхькэа» итаацэа рымацара ракэзам итэу, апъсуа жэллар зегъы иахрыцхароуп.

Абри астатия хэыцы афэр шэахьынтэ азэыр шэагъхэаны шэкалозар, шэышка схы нарханы ахэара кастэойт, шэахэыц даараза. Зегъы рагъха иргылары шэахы шэазыыц, нас шэтаацэа. Зныктэи «агьамабара» шэыпъстазаара ахтнышэымтэан. Шэагъхэака ишэзыпъшу абзиаракэа даара ирацэоуп, иалшэымхын адамра, иалышэх апъстазаара!

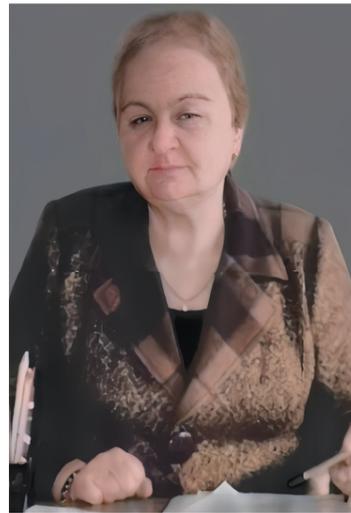
Зусура зыцстазаараз

Нелли Киут – 85 ш.

Наира Сабекиа

Лыпсы таны дхалагылазтгы сынтэа 85 шыкъаса лхытцауан Нелли Николаи-ипъха Киут. Аицхэыратэ абицара иатэанауаз, апъсуа журналистика акырта иазаагъсахьаз Нелли лыпстазааратэ мфэа ус имариамыт. Ишырхэо еигъш, зфэара узымдыруа иажара узахцэафэом.

Нелли Киут Акэатэи ахэынцтаратэ арцафратэ институт афилологитэ факультет дшалгэзтэкыа аус луан ртафыс Акэа, аха уи аамталан. Пшышыкэса анаанлыртэа, ажуриналист изанаат ала аусура далагеит. Уи агэбылра шъылкаахьан лаб Николаи Константин-ипа икнытэ. Афынцтэылатэ еибашьра Дузза иалахэыс лаб Николаи Киут аус иуан агэзет «Апсны кэацшы» акэша аицхэыс. Араионкэа ркны ибзианы дырдыруан, ахэтыргы дацсан. Иаалыркыны амфэатэ машэыр иахькэаны 52 шыкъаса анихытцауз ипъстазаара фэахтэеит. Нелли илтаххейт лаб дызхьымъаз иускэа лара иналыгзарц. 1967 шыкъаса инаркны аусура далагойт агэзет «Апсны кэацшы» аредакцияфэы. Лара дырхаануп, аус рыцылуан афышэа ду змаз ажуриналистцэа, ашэафэофэа хатэракэа. Хэара атахым афэр зпышэа рымадо амфэакэа рзаазыртэуаз аицхэабацэа ирыбзоуруоу рацэоуп Нелли журналистк, публицистк леигъш лышьякэгыларэаф. Ирацэан хинтелигенция ирфэуцаашаз. Лара илылшеит ажуриналист изанаат лнапахы аагара. Лхатэы бызшэеи аурыс бызшэеи бзианы издыруаз Нелли агэзет адакьакэа ирнылтэон еиуеипшыым астатикакэа, арепортэжжэа, аинформациякэа, хэарада, урт зегъы рнапы

итдыржьюан зылапш лхыс леихэабацэа.

Аибашьра ашьтахь агэзет «Апсны» ашкэолтэ пстазаара асектор аицхэыс дкартоит. Итабыргны, 28 шыкъаса – лус ишлылшоуз ала дазаафсон. Лассы-лассы дыртаауан ашкэолкэа, дрыфэцэафэон ифэырцшыгаз арцафэофэа, аазафэофэа. Нелли лцэафэа чыдакэа ируакын, абзарзы ахэара адагы, апроблемакэа рцэыргара.

Нелли Николаи-ипъха акультуреи алитературеи ирзылкхэеит имацымкэа арфеиамтакэа, илышэуан аочерккэа, аетиудкэа, ажэабжькэа. Илышэуаз зегъы апстазаара акнытэ иаалгон, лфэафэа бзиа ибаны дрыхцэафэон. Мачк сазаатгылар стахуп 2009 шыкъасэзы итлыжыыз лышкэы «Ауаа лашакэа» зыхьзу. Уаха дырзаатгылоит Ддырмит Гэлиа, Гьаргь Чачба, Миха Лакрба, Иуа Коғониа, Баграг Шынкэба ухэа рырфеиамтакэа, арака рбиография мацара неитэхэо акэымкэа, лгэы иалнахыз рфымтакэа дрыхцэафэоит, икалцоит лхатэы лкаакэа.

«Аполковник Хацъарат Бушба»

Ашэафэы азыргара

Абас ахьзуп ааигэа итыгъыз, ажэеинраалала ифэу ароман, уи авторс дамоуп занатла ицоурыдыршэу Лэза акыта иалиааз Рауф Цыкырба. Афымта апцоуп урышэала, итыгъцит Новосибирск.

Хэара атахым ашэафэы атыц, уи алахьынцэа апъхэаф инапы иануп, апъхэаф иоуп арфеиамта амцэыжэафэа змоу апсаатэ бзиа еигъш адунеи иахьызыгэо. Хэыхцэафэо ашэафэы арфеиамта апеицп бзиа шамоу агэра хнаргойт ааигэа еицкааз азыргара. Уи апшыгеит Апснытэи ахэынцтаратэ университет аинформациатэ кэша аицхэыс Алхас Чхамалиа. Ашэафэы азыргарахь иаант ацарауаа, автор

Иалскаар стахуп «Баша, баша хахьыртэуеит...» зыхьзу Фазиль Искандер изылкыз лыстатик: «Даагап Фазиль Искандер, апъсуа пхэыс илхылтэыз, апъсуа дгыл иа-азаз, иажэеинраалак игэыкэацэаганы апъсуа пхэысзба илзикыр амуази, аха уаха умцсит, абар илзихэо:

Газа-ччарак лфэыкэахь пхэысзбак, Амырзакан еитцхэа иалырхэойт, Цатлыкэа кны дкэашоит, ардызбак, «Еадажэ дашьызаап дыбгэоит... Абарт ацэахэакэа акыр шыкъаса рагъха сзыпъхэыз даара сгэы сдырхьит, ахахэеипш ихьантэ-хьшэашэаза сгэатэа иташэит. Нас иаалгойт апъсуа пхэысзба, ан лхэафэа-сахьа, лцэафэа хазынаракэа хзаазыртэуа апъсуа поетцэа хатэракэа рцэахэакэа, убарт иреиуоуп: Б.Шынкэба, И.Коғониа, Вл.Анкэаб, Ал.Цьонуа, Ан.Лагэлаа рпоезиатэ цэахэафэо ссиркэа.

Абас дыкан хэра х-Нелли, аклассик ду иацитцааргы лгэаанагара лхэон иаахтны, дымшэа-дымрха.

Нелли Киут апъсуа литературефэы лышьята аанлыжыит, уи итлыжы-хьан ашэафэа: «Хтыпъхэафэа ахэрыбгыцкэа», «Ашьоуцэа фэарацэа», «Шака иссирузеи ари адунеи», «Абзиабара агэеисыбжь», «Аапынтэи амотивкэа», «Ауаа лашакэа».

Агэзет «Апсны» 60 шыкъаса ахытэра инадхэаланы иланашьан Апсны Иреихэзоу Асовет Апрезидиум Ахэтыртэ шкэы, иара убас зныкымкэа иланаршыахьан Апсны ажуриналистцэа Реидгыла Апремиа, СССР-и Апсны ржуриналистцэа Реидгыла далан, Апсны акультура зэафсазтэыз аусзуфы хэа ахьз лхыртэахьан.

Нелли лхатэы пстазаара апылымтэзэит, убри азы лыпстазаара зегъы, данкэыцшызтэи ашыкэскэа инадыркны атыхэтантэи лымшкэа ркынза лымфэа хан агэзет «Апсны» ашка, уи дыздыруаз, лфымтакэа гэыбрыла иапъхэо еснагь ргэалашэарафэы дыкэазауеит.

лист Заира Цэыцъба лакэзар, икалп зегъ рагъха ароман иапъхэыз дыруазэкзар, лара лгэаанагарагы агэзетэфэ илкыпъхьхэеит, илхэеит ароман апъсуа колорит, апъсуа цэа шакану.

Ашэафэы афэр Рауф Цыкырба изкны ргэаанагаракэа рыла икэгылит Руслан Цьонуа, Константин Думаа, Владимир Делба, Валентин Кэагэаниа, Зикан Нанба.

Ашэафэы азыргарафэ дыкэгылеит автор аибашьрафэы ицеибашьуаз, Апсны Афырхатэ Роман Гериа. Шэафэофэык иахэсабала Рауф Цыкырба ицэыртэра иара изы игэадуроуп, игэалаиршэеит аибашьра анцэыз, иара командирс дызмаз агэып гэыкала, насгы профессионалла иазнеишья иабзоураны хыпъхэызара рацэала асолдатцэа рыпстазаара шеканархэз ажэыларан. «Арфеиара аганахьала иухэозар, сзыпъхэыз ироман «кашэафэы хэпстазаара зегъы унарбойт, апъхэара уагэыланахэлоит, уатэнантэуеит. Асеицш икоу абафхатэра змоу дмацуп, хрыцхэон аибашьрафэ акы хэацэихызытгы», ихиркэшеит уи иажэакэа абас.

Еицдырдуа ажуриналист Екатерина Бебиа лыкэгыларэафэ дазаатгылеит Рауф Цыкырба идхэалоу аибашьра анцэозтэи лгэалашэара, иара убас лара итылхьоу афильм Апсны Афырхатэ, «Малыш» хэа зархэоз Рамаз Цьопуа изку ацыпцэаха длырбейт. Арака мачзак ауп Рауф Цыкырба дахьаабо, аха уи аамтэ кьафэ, афырхатэ «Малыш» иажэакэа ихархэо рацэоуп.

«Ашэафэы фэыц «Аполковник Хацъарат Бушба» рфеиара дуззак, лашара дуззак хэаанартит Фазиль Искандер дузза ифымтакэа реицш, аинформациа ду хтэыла Апснызы апъхэафэа ирынатэыла ихыркэшеит уи лыкэгыларэа.

Агæамч хшыцæла ахархæара

Зхы иакæиту аикæпара

■ Ииун 8-10 рзы Чечентæйла ахтныкалакъ Грозный, зхы иакæиту аикæпаразы адунеи Европæи фынтæны рчемпион, хынтæ иолимпатæ чемпионхæыз, иалыркæаны зыцстазаара иалцыз Бувайсар Саитиев ихъз аспорттæ комплекс акны имæапысуан, зхы иакæиту аикæпаразы X Урыстæйлазегътæи атурнир.

400-фык инарыцны аспортсменцæ еидызкылаз ари аусмæаггæтæ

акны, лытцшæа бзиала икæгылеит Апснытæи аикæафæагъы. Аразнытæ медал дацсахеит зыкапан 52 къ. икоу рыбжьара Нестор Арлан. Рыкапантæ фазаракъа ркны ацызтæ медал реагсартæит – Данил Допуа (60 къ.), Абазг Фет-оглы (38 къ.), Астан Адлеиба (71 къ.).

Иазгæатæуп абрака апрель мза ахыркæшамтазы, атынчра Амш ахызала, Чечентæйла имæапысуаз, зхы иакæиту аикæпаразы арегионбжьаратæ турнир акнгы ацсуа цеира рылшаракъа шхæйдамхæыз. Рыкапантæ фазаракъа ркны реиндатлацæа ахытæи медалкъæа рагъиргеит – Роман Хатхæи Дамир Гæлиеи, аразны – Алмасхан Аиба, ацызтæ

медалкъæа ранашъан – Данат Коғниа, Ренат Вартиросиан, Тимур Жыба, акапантæ фазаракъа фба ркны зхы аазырпшыз – Дамир Гæлиа.

Убасгъы, зхы иакæиту аикæпаразы адунеи еиуеицшым аиндатлакъа ркны изныкымкæа иаиарала зыхъз гæхъз Бувайсар Саитиев игæлалæшæара ахызала, май 17 рзы, Москва имæагъаз атурнир акнгы рылшаракъа аадырпшхъан ацсуа еиқæафæа: ахытæи медал ианашъан – Роман Хатхæа, ацызтæ – Дамир Каракиан.

Хшыцæла агæамч ахархæара шхырхагоу, иартцабыргыгоуп даеазныкыгъы арт аихъзаракъа. Анафсгъы Мышътабзиала!

Абицаракъа зæлымхæрала ирыдыркылоит

Ифæуц ахкы акны

Имацзам хтæйлафæи ифеио аспорттæ хæмарракъа, урт рхыцъхæзаара есаиара иацлоит атыхæтæнтæи

ашыкæскъæа рзы.

Еизхауа абицаракъа зæлымхæрала ирыдыркылоит, Апсны антыцгъы узеигъыргъаша ақæфиаракъа ахъаадырпшуа егырт ахкæагъы. Убаргъ иреиуоуп, иаххæозар ахæтæиелышъра (фехтование),

асахъаркыратæ гимнастика ухæа итгæгы. Урт хреспубликафæи рыфеиари рышъақæгылареи азбахæ халацæажæахæит ааигæатæи хтыжымтақæак ркны.

Аацын атыхæтæнтæи амза ахыркæшамтазы Шæача, Аиаиара Ду 80 ш. ахыцра иазкны ахæтæиелышъразы, афедералтæ цакырадгъыл «Сириус» ацъахæгаразы имæапысуаз атурнир акны, 2011-2013 ш.ш. рзы ииз ақæипшцæа рыбжьара актæи атыц ааникылеит, уажæи адагъы аихъзара харақæа аазырпшхъоу Михаил Цъанба, афбатæи атыц иеафсеитæит, ифъынцъуаф иаггара зхы иакæназмьргъаз – Давид Арзынба.

Атурнир икæипшзақæоу алæхæцæа, 9-10 ш. иреихам реиндатлакъа ркны аразны медал иафæашъахеит, ари аспорт хкы акны рацхæтæи зшъафæақæа еихызго – Матвеи Курташев.

Хтæйлакны зыфеиара фæиу ари аспорт хкы акны изныкымкуа зказара шъақæзыргæахъоу Михаил Цъанба ифъызцæи иареи хæжæлар зегъ рыхъзала ирзеигъахъшæп ацъахагъы аиаиарақæа.

Илытцшæахæз атацкæымкъара

Арпарцæа реицш атыцъацæагъы

■ Ииун 10-14 рзы, ақ. Астрахан имæапысуаз абокс азы Урыстæйла аладатæи афедералтæ округ ачемпионат акны, афиналбжафæи севостопольтæи Кирил Понамаренкои, афинал акны астархантæи Армен Оганесиан къазара харақыла ирагганы ахытæи медал иеафсеитæит, хтæйла антыц изныкымкæа зыхъз нафхъоу ацсуа «тацкæымкæа» къаза Герман Арцъениа. Ари аиаиара алшара инафит имæапысраны икоу абокс азы Урыстæйла ачемпионат аеалархæразы.

Иара убас, Герман Арцъениа ааигæа Аиаиара Ду 80 ш. ахыцра ахызала, Краснодар имæапысуаз атылафæацæ ачемпионат акны зыкапан 63,5 къ. икоу рандатлафæи, змахæфа иақæгыгуаз цшъ-фык рылшарақæа илтцшæадатæны ахытæи медал дацсахахъан.

Агæахæара унамтарц залшом, «атацкæымкъара» акны Апснытæи атыцъацæа иаадырпшуа аихъзарақæагъы. Ииун 2 инаркны 7-нза Урыстæйла ахтныкалакъ Москва,

абокс жæларбжьаратæи ацентр афæи имæапысуаз атыцъацæа рыбжьара ақалакъ Москва ачемпионат акны ацъахæтæи тыцкъаа ирыцсахеит Беата Аршбеи (зыкапан 48 къ. ркнынза иназо рыбжьара), Диана Мелконяни (зыкапан 57 къ. икоу реицъылакъа фæи). Уи ала атыцъацæагъы рымæа аартхеит, Уфа имæапысраны икоу, абокс азы ахæса рыбжьара Урыстæйла ачемпионат ашкъа.

Ихæраку аеацсатæразы

Тайтæи абокс – муайтаи

■ Иахъысыз амза атыхæтæнтæи амшкæа рзы, Тайланд имæапысуаз, тайтæи абокс – Муайтаи азы жæларбжьаратæи аиндатлакъа ркны Давид Амцба, афинал акны атыцантæи аспортсмени иареи акыр ацъа шдеибарбазгъы, цъижæара ааникылеит.

Уи иабзоураны, Апсны ацеи тайтæи абокс азы аконтинентбжьаратæи чемпионра дацсахеит. Ари ахыц харақы Давид изы мацара акæымкæа, Апснытæи аспорт атоурыкы зегъ азы еихъзара дууп. Убри азоуп Давид ицсадгъыл гæакъахъ даныхынхæуаз, Апсны мраташæаратæи ахæаа, азиас Цсоу ацъахæакны, тайтæи абокс-му

айтаи Апснытæи афедерация аанпхæреи, аспортсменцæи, ауаажæларра ахатарнакцæи гæыргъарала ицъыларæ зейфæркаазгъы.

Арт амшкæа раан ауп ари аспорт хкы азы даеа фыцъа ацсуа рдарцæагъы аихъзара бзиазақæа анаадырпшыз. Урт, Урыстæйла ацъахæгара иазкны, Ноиабрск ақалакъ афæи имæапысуаз аицлабракъа ркны, зыкапантæи фазара 58 къ. икоу рыбжьара актæи атыц аанызкылаз Нестор Гадлиеи, зыкапан 71 къ. еитам реиндатлакъа ркны аразны зæафсазтæи Цъамал Царбеи роуп. Ақæипшцæа иаадырпшыз алтцшæақæа алшара рнатæит сентабр мзазы, Дубаи имæапысраны икоу, адунеи ацъахæгара иазку аицлабракъа афæрылархæразы.

Акыпцъ иазирхеит
Ахра Анкъæб

АПСНЫМЕДИА

gazeta-apsny.info
apsnygazeta@mail.ru

афæл: +7 (840) 226-15-75 / 226-59-73
афызтшъ: Апсны, Акъа ақ, Ажæанба имæа, 9

Аредактор хæда
Ахра АНҚӘАБ

Агазет адцала ифым астатиа ахæ аредакция иазшæазом. Агазет ахæ–20 маат.